

3
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԳԵՂԱՐԱՆՈՒԹՅԱՆ
ԳՐԱԴԱՐԱՆԻ ԿՈՄԻՏԵ

Կ Ա Ն Ո Ն Ա Գ Ի Բ

ԲԱՆՈՒԻ ՍՂՍՄ ԳԻՒԳԻ

ԳՂԲՈՑԱՍԵՐ ԵՐԷՏԱՍԱՐԲԱՅ

ՄԻՈՒՐԵԱՆ

Հիմնուած 1903, Յուլիս 26 ին

ՊՐԻՃՓՐԹ ԲԱՂԱՔԻՆ ՄԷՋ

Յ՝ ԱՄԵՐԻԿԱՅ

1910

— Տ Ր Տ Ո Ի Ն Ջ Ն Ե Ր —

Մեր խեղձ ազգը ուսումն չունի,
Չունի ուսումն՝ ինքը ալ չունի.
Խեղճներս այդ շառ գիտեմք,
Օգնելու տեղ՝ ընկ կը խօսեմք:

ՔԱՄԱՌ - ՔԱԹԻՊԱ

ԽՐԻՄԵԱՆ ՀԱՅՐԻԿ

ՀԻՄՆԱԳԻՐ ԱՆԳԱՄՔ

- 1 Եակոբ Թովմասեան
- 2 Թորոս Աշերիսեան
- 3 Եովհաննէս Մարգարեան
- 4 Մարտիրոս Կարապետեան
- 5 Մէլքոն Կիւմիշեան
- 9 Դանիէլ Մանուշեան
- 7 Եովհաննէս Մարտիրոսեան
- 8 Գորոս Գոյաձեան
- 9 Եակոբ Խ. Տօնիկեան
- 10 Վարդան Մարգարեան
- 11 Խաչիկ Մանուշեան
- 12 Եակոբ Մ. Տօնիկեան
- 13 Եարոզփիւն Տէր Եովհաննէսեան
- 14 Սարգիս Ճանիկեան

ՅԱՌԱՋԱԲԱՆ

Դպրոցի օգտակարութեան մասին երկարօրէն ճառերն ու ներբողներ կարդալը՝ աւելորդաբանութիւններ պիտի համարէինք, քանի որ ամեն օր կը տեսնենք թէ՛ ամենամեծ ու հզօր Ազգեր, իրենց մեծութիւնը կը շափեն իրենց դպրոցներու և իրենց գիտութեանց առաւելութեամբը: Վասնզի Դպրոցն է կենսատու աղբիւրը իրենց բոլոր գորութեանց, ըլլայ տնտեսական, ըլլայ բարոյական ու ըլլայ Ֆիզիքական:

Մարդկութիւնը ապրելու իր նախնական պայմաններուն մէջը չէ: Այդ պայմանները բոլորովին յեղաշրջուած են: Առողջապահական, հողագործական, արհեստական ու ճարտարարուեստական հանգստարար, գիւրաստեղծ ու շահաբեր նոր միջոցներ հնարուած են:

Եւ այն բոլոր ժողովուրդները, որ դեռ երէկ մեծ ու բազմաթիւ էին՝ ու այսօր զուրկ կամ հեռու մնացին յառաջդիմութեան միջոցներու այդ գիտութենէն, մաշեցան կամ սոխպուած են տկարանալ ու օր մը սպառիլ: Եւ ցեղի մը սպառման գործին մէջ, մարդկային զգայնականութիւնը ու նախապէս սահմանուած իրաւունքները բնաւ հակազգեցութիւն մը չեն կրնար ներգործել: Պահպանման գլխաւոր ազգակը ոյժն է, ոյժն է իրաւունքի աւսմանիչը, եւ այդ ոյժը կը ստացուի գիտութեամբ — դպրոցէն:

Հայերս, եթէ դեռ ունինք ինքնագիտակցութեան զգացում, եթէ դեռ ապրիլ կուզենք, շատ աւելի պէտք ունինք զոհողութեան քան մեծ Ազգերը: Մեր ակաբութեան համեմատութեամբ, անհունապէս աւելի պէտք ունինք գիտութեան: Պէտք է որ ամեն երկտուն Հայ գիւղ ունենայ իր դպրոցը: Մեր գոյութեան, մեր ինքնապաշտպանութեան աղբիւրն է այն եւ պիտի ըլլայ զէնքը մեր ապագայ մեծութեան:

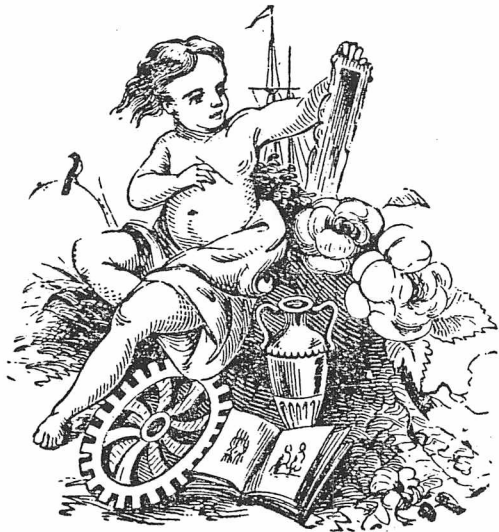
Պոմանեան Սահմանագրական բազմացեղ երկրին մէջ՝ մեր ցեղին ոյժն ու առաւելութիւնը զգացնել պիտի տանք մեր դպրոցներու առաւելութեամբ ու օգտաշատութեամբը: Մեր ստացած ու ստանալիք իրաւունքներու քանակը, մեր դպրոցներու առաւելութեանց նըժարին մէջ պիտի դնենք: Բայց և այնպէս այդ առաւելութիւնները պիտի կրնանք ձեռք բերել միմիայն մեր պարտականութեանց համեմատական կատարումով, այն է՝ ապրելով նուազ եսասէր, նուազ ընչաքաղց, ի մի խօսք, մէկս ամէնքին համար, և ամէնքս մէկին համար:

Սղամ Գիւղի Դպրոցասէր Երիտասարդաց Միութեան հիմնադիրներս ու անդամները, նախանձա-

խընդիր մեր Ազգի ու Գիւղի մեծութեան, խորապէս թափանցած ենք Դպրոցի օգտաշատութեանը մասին և 1903 թուէն սկսեալ մէկ սիրտ, մէկ հոգի, առաջ տարինք այս ազգաշէն ձեռնարկը ու չը պիտի ընկրկինք ապագային մէջ ու և է դժուարութեանց առջև:

Ու այսու կոչ կընենք սոյն սողերը ընթերցող հասարակութեան և մասնաւորապէս մեր Բալուցի Հայրենակիցներուն որ քան Հայրենեաց մեծութեան ու ինքնապաշտպանութեան անխորդակելի վահանը կռել, Դըպրոցի ու գիտութեան միջոցաւ:

Կեցցէ՛ ուրեմն Սղամի Դպրոցը.
Կեցցեն Հայ Ուսումնարանները:

Կ Ա Ն Ո Ն Ա Գ Ի Ր

Բ Ա Լ Ո Ի Ի Ս Ղ Ա Մ Գ Ի Ի Ղ Ի

ԴՊՐՈՑԱՍԷՐ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱՅ ՄԻՈՒԹԵԱՆ

ՆՊԱՏԱԿ

Յօդ. 1. - Բալուչի Սղամ Գիւղի Դպրոցատէր Երիտասարդաց Միութեանս նպատակն է. Սղամ գիւղի մէջ Դպրոց մը պահել՝ վճարելով ուսուցիչներու թոշակը և հոգալով դպրոց յաճախող աշակերտաց (Սղամցի կամ ոչ Սղամցի) անխտիր դպրոցական բոլոր ծախքերը:

Յօդ. 2. - Միութեանս անունն է եւ պիտի մնայ ԲԱԼՈՒԻ Ի Ս Ղ Ա Մ Գ Ի Ի Ղ Ի ԴՊՐՈՑԱՍԷՐ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱՅ ՄԻՈՒԹԻԻՆ:

ՀԱՍՈՑԹԻ ՄԻՂՈՑՆԵՐ

Յօդ. 3. - Ա. Մուտքեր: Բ. Սմաւճարներ: Գ. Նըուէրներ: Դ. Հանդէսներէ, Ժողովներէ և այլնից գոյացած հասոյթներ:

ԱՆԴԱՄԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Յօդ. 4. - Սմեն Հայ՝ առանց խտրութեան սեռի և դաւանանքի՝ կրնայ անդամակցել Միութեանս:

Յօդ. 5. - Միութեանս անդամակցել ցանկացողները պէտք է նամակաւ կամ անձամբ դիմեն տեղական Մասնաճիւղին, և պէտք է որ՝ Միութեանս անդամներէն ունենան առաջարկող մը և երկրորդող մը որոնք առնուազն 6 ամիս Միութեանս անդամակցած լինին:

Յօդ. 6. - Միութեանս անդամակցիլ փափաքողները պարտին վճարել մէկ տօշար մնւոք եւ 25 սէնթ ամսավճար:

Յօդ. 7. - Իւրաքանչիւր անդամ պարտաւոր է կատարել կէտ առ կէտ այն բոլոր պարտականութիւնները որ արձանագրուած են ներկայ կանոնագրին մէջ: Հակառակ գտնուողները օրինազանց նկատուելով կարտաքսուին:

Յօդ. 8. - Միութեանս շահերուն թէ՛ նիւթապէս և թէ՛ բարոյապէս հակառակ գործող ո և է անդամ կը վտարուի Միութեանս շարքերէն՝ հետ քննութեան:

Յօդ. 9. - Անդամ մը, որ առանց բանաւոր պատճառի իր վեց ամսուայ ամսավճարները անվճար կը թողու, ժողովներու մէջ քուէ տալու իրաւունքէն կը զրկուի:

Յօդ. 10. - Միութեանս անդամներէն ո և է մէկը եթէ տարբեր քաղաք մեկնի և հոն մասնաճիւղ գոյութիւն չունենայ, պարտաւոր է ամսականները վճարել իր պատկանած մասնաճիւղին:

Յօդ. 11. - Ո և է անդամ իրաւունք չունի Սղամ Գիւղի Դպրոցի Խնամակալութեան և կամ անհատներու հետ թղթակցիլ Միութեանս գործերու նկատմամբ:

Յօդ. 12. - Արտաքսուած կամ հրաժարած անդամ մը՝ Միութեանս վրայ ո և է պահանջ ունենալէ կը դադրի:

Մ Ա Ս Ն Ա Ճ Ի Ի Ղ Ե Ր

Յօդ. 13. - Յ էն - 5 հոգիէ բաղկացեալ խումբ մը օրինաւոր մասնաճիւղ կազմելու իրաւունք ունի:

Յօդ. 14. - Իւրաքանչիւր մասնաճիւղ կընտրէ վարչութիւն մը, Յ էն 5 անդամներէ բաղկացած:

Յօդ. 15. - Մասնաճիւղի վարչութիւնը անդամական ժողովներու սրշումները լրիւ գործագրող մարմինն է, որը իր մէջէն կընտրէ իր Դիւանը:

Յօդ. 16. - Մասնաճիւղի վարչութիւնը պարտաւոր է իրեն եկած պաշտօնական բոլոր գրութիւնները ներկայացնել Անդամական Ժողովին:

Յօդ. 17. - Մասնաճիւղերը ազատ են ինպատո Միութեանս ժողովներ և հանդէսներ սարգել:

Յօդ. 18. - Իւրաքանչիւր Մասնաճիւղ պարտաւոր է հրաժարեալ կամ արտաքսեալ ընկերոյ մասին տեղեկութիւն տալ կեդրոնական վարչութեան և մասնաճիւղերուն:

Յօդ. 19. - Իւրաքանչիւր անդամ՝ իրաւունք ունի բողոքել թէ՛ վարչութեան և թէ՛ Անդամական Ժողովի սրշումներուն դէմ՝ կեդրոնական վարչութեան կամ Պատգամաւորական Ժողովին:

Յօդ. 20. - Մասնաճիւղերու վարչութեան կամ պարզ անդամներէն մէկին հրաժարման պարագային, գրաւոր հրաժարականը պէտք է քննուի անդամական ժողովի մէջ և ըստ այնմ՝ կարգագրութիւն ըլլայ:

Յօդ. 21. - Ո և է անդամ՝ երբ բողոք մը ունենայ՝ պարտաւոր է իր բողոքները նախ գրաւոր ներկայացնել Միութեանս ժողովներուն:

Յօդ. 22. - Մասնաճիւղ մը երբ նկատէ իր վարչութեան ո և է մէկ զեղծումը, իրաւունք ունի իսկոյն հրաժարեցնել և ընտրել նորը, տեղեկագրելով մանրամասն կեդ. վարչութեան:

Յօդ. 23. - Միութեանս իւրաքանչիւր մասնաճիւղ իր վեց ամսեայ բոլոր հաշիւները պարտաւոր է ուղարկել կեդր. վարչութեան՝ և ստանալ ստացագիր:

Յօդ. 24. - Մասնաճիւղ մը երբ իր մէկ տարուան պարտականութեանց մէջ թերացած կը լինի, Պատգամաւորական ժողովին մէջ ձայն ունենալէ կը դադրի, ի բաց առեալ այն պարագային երբ թերացումի պատճառները՝ յետ քննութեան՝ Պատգամաւորական ժողովը օրինաւոր կը գտնէ:

Յօդ. 25. - Լուծուած մասնաճիւղի գոյքերը պիտի յանձնուին կեդրոնական վարչութեան:

Յօդ. 26. - Մասնաճիւղերը իրենց կնիքը կը ստանան կեդրոնական վարչութեանէն:

ԱՆԳԱՄԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎ

Յօդ. 27. - Անդամական ժողովը մասնաճիւղի վերաբերեալ գործերու մասին որոշում տուող մարմինն է, որ կազմուած է տեղական ընկերներէ:

Յօդ. 28. - Անդամական ժողովներու օրակարգը կը պատրաստէ վարչութիւնը. սակայն ժողովի ժամանակ անդամներու կողմէն ալ կարող են հարցեր առաջարկուիլ ի քննութիւն:

Յօդ. 29. - Անդամական ժողովի բացումը կը կատարուի նախորդ ժողովի արձանագրութեամբ եւ վաւերացմամբ:

Յօդ. - 30. Մասնաճիւղերը իրենց Անդամական ժողովը ունենալու են 15 օրը կամ ամիսը մի անգամ:

Յօդ. 31 - Իւրաքանչիւր մասնաճիւղ՝ ուրիշ քաղաք մը փոխադրուող իր մէկ անգամին պարտաւոր է տալ յանձնարարական մը, զոր ներկայացնէ իր նոր գնացած տեղի մասնաճիւղի ընկերներուն:

Յօդ. 32. - Իւրաքանչիւր մասնաճիւղի անգամ պարտաւոր է անդամական ժողովներուն մէջ օրինապահ

լինել. հակառակ պարագային Ատենապետը իրաւունք ունի կարգի հրահրելու և ի վերջոյ՝ ժողովի որոշումով արտաքսելու անկարգապահ ո և է անդամ:

ՊԱՏԳԱՄԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎ

Յօդ. 33. - Սզամ Գիւղի Դպրոցասէր Երիտասարդաց Միութիւնս տարին մէկ անգամ կուսենայ իր Պատգամաւորական ժողովը, որ կը զբաղի Միութեան վերաբերեալ բոլոր հարցերով:

Յօդ. 34. - Պատգամաւորական ժողովը օրինաւոր կը համարուի երբ Պատգամաւորները մեծամասնութիւն կը կազմեն:

Յօդ. 35. - Պատգամաւորական ժողովը, Միութեանս գերագոյն մարմինը լինելով՝ իրաւունք ունի թէ մասնաճիւղերու և թէ Միութեանս վերաբերեալ բոլոր գործերը քննութեան առնուլ և պէտք եղածը տնօրինել:

Յօդ. 36. - Պատգամաւորական ժողով հրահրողը կեդ. վարչութիւնն է, որ պարտաւոր է Պատգամաւորական ժողովի գումարման տեղը և ժամանակը մէկ ամիս առաջ հաղորդել մասնաճիւղերուն՝ ուղարկելով անոնց նաև ժողովի օրակարգը, որուն վրայ մասնաճիւղերը իրաւունք ունին իրենց առանձին հարցերը աւելցունել:

Յօդ. 37. - Իւրաքանչիւր Պատգամաւոր պարտաւոր է իր մասնաճիւղի կնիքով վաւերացուած վկայական մը ունենալ:

Յօդ. 38. - Իւրաքանչիւր 10 ձայն ներկայացնող Պատգամաւոր երկու ձայն ներկայացունելու իրաւունքը ունի. 10 - 15 ը երեք ձայն:

Յօդ. 39. - Պատգամաւորական ժողովին 5 - էն 7 Պատգամաւորէն պակաս եղած պարագային, տեղական

ընկերները իրաւունք ունին ձայն ներկայացնել, պայմա-
նաւ սակայն որ, հեռու տեղէ եկած պատգամաւորները
իրաւունք ունենան, իրենց մասնաճիւղի ընկերներու
իւրաքանչիւրի ձայնը ներկայացնել:

Յօդ. 40. - Պատգամաւորական ժողովը կընտրէ իր
մէջէն Գիւան մը, որուն պաշտօնավարութեան շրջանը
կը տևէ մինչև ժողովի վերջնալը:

Յօդ. 41. - Պատգամաւորական ժողովի, ինչպէս
նաև բոլոր ժողովներու որոշումները կը տրուին ձայնե-
րու մեծամասնութեամբ:

Յօդ. 42. - Պատգամաւորական ժողովը կընտրէ
Կեդրոնական վարչութիւն մը՝ բաղկացած 5-7 անդամ-
ներէ. կընտրէ նաև 3-5 հոգիէ բաղկացեալ խնամակա-
լութիւն մը Սղամ գիւղի մէջ, Դպրոցը կառավարելու
համար:

Յօդ. 43. - Արտակարգ Պատգամաւորական ժողով
կարելի է գումարել, երբ մասնաճիւղերու մեծամասնու-
թիւնը կը պահանջէ:

Յօդ. 44. - Իւրաքանչիւր պատգամաւորի ծախքը կը
հոգացուի իր մասնաճիւղի գանձարանէն՝ կամ անդամ-
ներու նուէրներով:

Յօդ. 45. - Պատգամաւորական ժողովի բոլոր որո-
շումները գործադրող մարմինն է Կեդրոնական վար-
չութիւնը, որ լիազօրութիւն ունի Միութեանս բոլոր
գործերը կատարելու:

Յօդ. 46. - Կեդ. վարչութեան պաշտօնավարութիւնը
կը տևէ մէկ տարի: Իսկ մասնաճիւղերու վարչութեան
պաշտօնավարութեան շրջանը վեց ամիս:

Յօդ. 47. - Կեդրոնական վարչութիւնը՝ հաւաքա-
պէս մէկ ձայն ներկայացնելու իրաւունք միայն ու-

նի ընդհ. Պատգամաւորական ժողովին, սակայն պար-
տական է իր կազմով ներկայ լինել Պատգ. ժողովին:

Յօդ. 48. - Կեդր. վարչութիւնը պատասխանատու
է Պատգ. ժողովի առաջ թէ հաւաքապէս՝ թէ անհա-
տապէս:

Յօդ. 49. - Կեդր. վարչութիւնը՝ ինչպէս նաև մաս-
նաճիւղերու պատգամաւորները պարտաւոր են իրենց
Ֆէկ տարուայ թէ նիւթական և թէ բարոյական հաշիւ-
ները մաքրել եւ ներկայացնել Պատգ. ժողովին:

Յօդ. 50. - Կեդր. վարչութեան անդամ՝ ընտրուե-
լու իրաւունք ունին ամէն անոնք որոնք իրենց նիւթա-
կան և բարոյական պարտականութիւնները կատարած
են, ինչպէս նաև մէկ տարի անգամակցած ըլլան Մի-
ութեանս:

Յօդ. 51. - Կեդր. վարչութիւնը իր գանձին մէջ
25-30 տօլար պահելու իրաւունք միայն ունի, աւելին
պարտական է ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ պահել:

Յօդ. 52. - Միութեանս ունեցած պատրաստի դը-
րամը ապահով գումատուն մը կը դրուի, Դպրոցասէր
Երիտասարդաց Միութեանս (Segham=Palou Young
Men's School-aid Union) անունով եւ ստորագիւ-
թեամբ Կեդր. վարչութեան 3 անձանց՝ Ատենայետի,
Ատենադպիրի և Գանձապետի:

Յօդ. 53. - Դպրոցասէր Երիտասարդաց Միութեա-
նըս պատրաստի դրամը ո և է անհատի շահով տալը
խսպառ արգիլուած է: Սակայն անչարժ կալուածներ
առնելու որոշումները՝ Պատգ. ժողովը կրնայ տալ:

Յօդ. 54. - Միութիւնս կը լուծուի այն պարագա-
յին երբ անդամներուն թիւը 3 էն պակաս կըլլայ:

Յօդ. 55. - Երբ Միութիւնս լուծուի, պատրաստի

դրամը ամբողջութեամբ «Հայոց Միացեալ Ընկերութեանց» կը յանձնուի:

Յօդ. 56. Միութեանս անունը եւ նպատակը կը մնայ անփոփոխ. իսկ կանոնագրի ու է յօդուածը կը ընայ փոփոխութեան ենթարկուիլ Պատգ. ժողովի կողմէն ձայներու մեծամասնութեամբ:

Յօդ. 57. - Երկրի խնամակալութեան հետ բոլոր պաշտօնական յարաբերութիւնները կը կատարուին կեդր. վարչութեան միջոցաւ:

ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆ ԿԱՆՈՆՆԵՐ

Յօդ. 58. - Կեդր. վարչութիւնը եւ մասնաճիւղերու վարչութիւնները իրենք իրենց մէջէն կը նտրեն, Ատենապետ մը, Ատենագլխի մը, Գանձապետ մը և Կնքապահ մը, ինչպէս նաև խորհրդատու անդամներ:

Ատենապետի պաշտօնն է

Ա. - Որոշեալ ժամանակին ժողովի հրաւիրել վարչութեան անդամները:

Բ. - Եղած բոլոր որոշումներուն անթերի գործադրութեան հսկել:

Գ. - Ստորագրել իր անունը եղած բոլոր պաշտօնական գրութիւններուն տակ, Ատենագլխի հետ:

Ատենապետի պաշտօնն է

Ա. - Ժողովներուն արձանագրութիւնը կազմել մասնաւոր տետրակի մը մէջ:

Բ. - Թղթակցութիւնը կատարել:

Գ. - Վարչութեան եկած բոլոր գրութիւնները ըստանալ և պաշտօնակցի մը ներկայութեամբ բանալ և վարչական ժողովներուն ներկայացնել:

Դ. - Ատենապետին հետ պաշտօնական գրութիւններու տակ ստորագրել:

Գանձապահի պաշտօնն է

Ա. - Վարչութեան անունով եկած բոլոր դրամները ստանալ փոխարէն ստացագիր տալով:

Բ. - Վարչութեան ծախքերը հոգալ:

Գ. - Ելեմտական կանոնաւոր հաշուետոմար ունենալ. իր միջոցաւ եղած բոլոր ծախքերուն եւ ղրկուած դրամներուն ընկալագրերը ներկայացնել պատգամաւորական ժողովին:

Դ. - Դրամական ամեն գործողութեանց տակ իր ստորագրութիւնը դնել և կնքել:

Կնքապահի պաշտօնն է

Վարչութեան կնիքի պահպանման նախանձախնդիր ըլլալ և դնել պաշտօնական գրութեանց ներքև. առանց կնիքի գրութիւն մը անպաշտօն կը համարուի:

Խորհրդատու անդամներու պաշտօնն է

Միութեանս նպատակին ի նպաստ խորհուրդներ տալ. թելագրութիւններ ընել և աշաւուրջ ըլլալ Միութեանս գործերուն:

Յօդ. 59. - Պատգամաւորական ժողովներու արձանագրութեանց տակ կը ստորագրեն Պատգ. ժողովի Ատենապետ եւ Ատենագլխի:

Յօդ. 60. - Կեդր. վարչութեան անդամ մը չի կը ընար մասնաճիւղերու վարչութեան անդամ լինել: Ինչպէս նաև պատգամաւոր:

Յօդ. 61. - Անդամ մը առանց բանաւոր պատճառի երբ իր մէկ տարեկան Ամսավճարները չի վճարած՝ առաջին անգամ կազդարարուի երկրորդին՝ անգամակցութենէ կը դադրի:

Յօդ. 62. - Հրաժարիլ ցանկացող անդամ մը, հար-

ժարուելէ առաջ պարտաւոր է իր մնացած ամսավճարները, ինչպէս նաև իր խոստացած նուէրները (եթէ երբէք խոստացած է) ամբողջութեամբ վճարել. ապա թէ ոչ որպէս զեղծարար՝ արտաքսուած կը հռչակուի:

Յօդ. 63. - Անդամ մը երբ առանց բանաւոր պատճառի, Անդամական Ժողովներուն բացակայ կը մնայ, առաջին և երկրորդին կազմարարուի, իսկ երրորդին անդամակցութիւնէ կը դադրի:

Յօդ. 64. - Երբ Կեդր. Վարչութեան անդամ մը հրաժարի կամ հեռանայ, իրեն կը յաջորդէ Պատգ. Ժողովին մէջ համեմատական առաւել քուէ առնողը:

Յօդ. 65. - Միութեանս մասնաճիւղերը իրենց Գանձարանին մէջ 3-5 տօլ. պահելու իրաւունք միայն ունին, իսկ աւելին պարտաւոր են ղրկել Կեդր. Վարչութեան:

Յօդ. 66. - Սղամ գիւղի մէջ Միութեանս անդամակցիլ փափաքողները պարտաւոր են վճարել 5 ղրշ. իբրև մուտք և 20 փարայ Ամսավճար:

Յօդ. 67. - Միութեանս չանդամակցող ունէ Սղամցի, իրաւունք չունի գիւղիս դպրոցի գործերուն միջամտել:

Յօդ. 68. - Երկրին խնամակալութիւնը՝ պարտաւոր է Կեդ. Վարչութեան տուած հրահանգներու համաձայն իր գործերը վարել: Հակառակ ընթացքի մէջ գանուած պարագային, Կեդ. Վարչ.ը՝ իրաւունք ունի զայն լուծել և ուրիշներ կարգել Երկրի Խնամակալոչքիչն:

Ներկայ Կանոնագիրը իր բնագրին մէջ քննուած և վաւերացուած է թէ Մասնաճիւղերու և թէ Կեդ. Վարչութեան կողմէն:

Տպագրեալ ի Նիւ Եօրք

1910, Յունիս 20

յ«ԱՐԱՔՍ ՏՊԱՐԱՆԻ»